

Dernæst udtalte det ærede Medlem, at det var en haard Kur at rydde Planterne af Veien paa den Maade, jeg omtalte, ved at skaffe alle usunde Prioriteter og al usund Gjæld bort som en nødvendig Betingelse for Dens Opkomst, thi vi vilde derved, siger han, ramme mange Enker og Faderløse. Jeg er ikke sikker paa, at det ærede Medlem har stor Oplysning derom, jeg har ikke hørt Noget dertil; det ærede Medlem har ikke fremlagt nærmere Oplysninger for os, og jeg betvivler det meget. Jeg tror snarere, at det i Stedet for Enker og Faderløse er Pengeænd, der have sat deres Penge i Plantager i Vestindien. Men jeg vil sige Et: Skulde Et af To være Tilfældet, enten at man skulde hjælpe paa disse Enker og Faderløse, som saaledes miste tvivlsomme eller helt unyttige Prioriteter, eller man skulde vedblive dette Understøttelsessystem paa Grund af disse, da siger jeg, at det første Tilfælde er langt at foretrække for det sidste. Altsaa, der taber i alt Fald denne Appel til Enker og Faderløse sin Betydning. Ogsaa dette Spørgsmaal kunde komme under Overveielse ved en Undersøggelseskommission. Alle saadanne Spørgsmaal, alle Humanitetshensyn ville utvivlsomt, for saa vidt der var Refurs til Lovgivningsmagten, her finde en billig og skaansom Bedømmelse. Smidertid vil jeg gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at, naar vi bevilge Penge af Statskassen, da tage vi ogsaa de Enkers og Faderløses Penge, for saa vidt de igjennem deres Formue ere statskyldige. Det er dette, vi paa den anden Side maa erindre, naar vi skulle bevilge af Statskassens Midler. Det ærede Medlem mente, at Regjeringen ikke behøvede Lovgivningsmagtens Bistand, for saa vidt Krisen førte en Del Plantager over i dens Haand. Jeg tror, hvad vi ogsaa have udtalt i vor første Betænkning, at Regjeringen her maa underkaste sig det Samme, som andre Plantageeiere ere underkastede efter Lovgivningens og Dyrighedens Bud derovre. Men derefter kommer det store Spørgsmaal, hvad skal der gjøres af Staten ved disse Eiendomme udover det strenge Pligtmæssige, og efter at en vis Tid er gaaet, med Hensyn til Arbeidskontrakterne. I den Henseende paastaar jeg, at det bliver den Lovgivende Magts Sag at bestemme, hvorledes disse Plantager skulle drives, og ikke Regjeringens Ret at drive dem med Lab for Statskassen, uden Forhandling derom med Bevillingsmyndigheden. Det ærede Medlem var saa venlig at meddele os, at der var en Stemme inde i vore Hjerter, som gav Ret til en anden Side, end den, vi stemte til. Jeg har Beundring for det ærede Medlems Indsigt og Visdom; men, naar vi komme ind paa dette Omraade, skal jeg ikke følge ham. Saalænge vi holde os til faktiske, almindelige Oplysninger, da er jeg til Tjeneste, men naar vi komme ind paa det psykologiske Omraade, da stopper jeg op og lader det ærede Medlem have sin Anskuelse for sig.

Ordføreren (Th. Nielsen): Det ærede Thing vil kunne forstaa, at det Mindretal, hvortil jeg hører, ikke føler sig oplagt til at tage nogen stærk Del i Debatten, efter som denne Situation, saaledes som den nu i Næblikket foreligger, jo er fremkommen imod vor Afstemning. Naar jeg derfor fremsfører flere Bemærkninger, saa er det, fordi der er fremkommet adskillige Ting, som paa en Maade gjøre det til Pligt for mig at udtale mig lidt udførligere. — Vi have aldrig været i Tvivl om, at Tilstanden, siden vi overhovedet have faaet de Oplysninger, der ere meddelte i vor første Betænkning, var en saadan, at Forholdene vare flette i saa omtrent alle Retninger, med Hensyn til Landvæsen, med Hensyn til Administration, kort sagt med Hensyn til Forholdene i det Hele. Derom have vi haat tilstrækkelige Oplysninger til allerede tidligere at kunne indtage vor Stilling. Der er i Dag fremkommet adskillige Enkeltheder, mere eller mindre udførlige, og det er Enkeltheder, der kun kunne bestyrke den Opfattelse, vi allerede tidligere have havt, men de kunne ikke forandre den. Hovedresultatet laa allerede for sidste Gang, da vi behandlede Lovforslaget. Ligeoverfor det ærede Medlem for Kolding (Berg) skal jeg bemærke, at, naar han i Dag er kommen tilbage til at gjentage, at medens han mente, at Driftskapitalen hørte udenfor, mente vi derimod, at den hørte indenfor, saa er dette en Feiltagelse og det ændrer mig, at det ærede Medlem er kommet tilbage dertil i Dag, da jeg tidligere i mit Foredrag under forrige Behandling saa tydelig som vel muligt atter og atter fremhævede, at vi mente, at den ærede Ministers Feiltagelse bestod deri, at han approberede Planer og Overslag, inden den tilstrækkelige Kapital fra Aktionærernes Side var tilstede og da ogsaa en saa stor Kapital, at der var tilstrækkeligt til Driften, uden, vel at mærke, at en Del af Aktionærernes Kapital skulde holdes udenfor, saaledes at Staten ikke der skulde yde et Tilsvarende. Derom har jeg udtalt mig aldeles tydeligt og klart. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Driftsregnskabet, som jeg opfatter Loven, skulde holdes udenfor. Altsaa det, vi have bebrejdet den ærede Minister, er, at han har approberet Tegninger, Overslag og Planer førend der var den tilstrækkelige Driftskapital tilstede. Jeg haaber derfor nu, at den ærede Ordfører for det andet Mindretal ikke oftere vil komme tilbage dertil og ikke yderligere vil søge at gjøre gjældende, at der dog paa dette Punkt er en Forskjel imellem ham og os; thi jeg antager ikke, at det er den ærede Ordfører for Mindretallets Mening, at det kun er ham særlig om at gjøre at blive uenig med os, hvor det ikke er fornødent. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) sagde, at han interesserede sig meget levende for Sukkerforeriet, og naar han siger, at jeg særlig har udtalt, at han og hans Meningsfæller ikke gjøre det, da er det en Misforstaaelse.